

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO★
Izvršujemo vsakovršne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

DVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXI. — LETO XXXI.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), AUGUST 25, 1948

STEVILKA (NUMBER) 166

Novi grobovi

JOHN OSTER

Po dolgi bolezni je umrl v mestni bolnišnici John Oster, star 65 let, stanujoč na 1134 E. 63 St. Doma je bil iz Brežice na štajerskem, odkoder je prišel v Cleveland pred 40 leti. Delal je pri American Steel & Wire Co.

Tukaj zapuša tri sinove: Anthony, Johna in Franka, hčer Mrs. Jennie Krainz, 6 vnukov in več drugih sorodnikov. Žena Rozalija mu je umrla pred 12 leti. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob 9:15 uri iz Zakrjaskovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in nato na pokopališče Calvary.

JULIA POJE

Po kratki bolezni je umrla v bolnišnici sv. Alekša Julia Poje, stara 22 let. Stanovale je na 1140 Norwood Rd. Rojena je bila v Clevelandu in je bila članica društva sv. Cirila in Metoda št. 18 SD, društva Kristusa Kralja št. 226 KSKJ in društva sv. Katarine št. 29 ZSZ.

Tukaj zapuša žalujoče starše Josepha in Frances, rojeno Zagar, sestro Mrs. Lillian Vovk, v Lorain, O., sestrično Mary Hočevar in več drugih sorodnikov. Pogreb se bo vršil iz Zakrjaskovega pogrebnega zavoda. Čas pogreba se še ni določilo.

FANNY KRUSIC

Kot smo včeraj poročali, je preminila včeraj zjutraj ob 7:20 uri Fanny Krusič, stara 68 let. Stanovale je na 1510 E. 174 St. Doma je bila iz vasi Rodik pri Divači na Primorskem. V Ameriki se je nahajala 41 let.

Tukaj zapuša žalujočega soroprog Rudolpha A., ki se nahaja zadnje tri tedne v Huron Rd. bolnišnici, dve hčeri Mrs. Elsie Luster in Mrs. Viola Kaye v Angoli, Ind., dva sinova, Rudy F. v Akronu in Albert J. v Chesterlandu, ter dva vnuka. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob 8:45 uri iz Svetkovega pogrebnega zavoda, 478 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9:30 uri in nato na pokopališče Calvary.

STEPHANIE SCHOBAR

Preminila je včeraj Stephanie Schobar, stanujoča na 1397 E. 45 St. Podrobnosti bomo poročali jutri.

Poljski komunisti revidirali politiko, da bi soglašala s stališčem Kominforme

VARŠAVA, 23. avg. — Poljska komunistična stranka je odobrila tri važne mere, da politiko in ekonomijo dežele spravi v soglasje s kritiko Kominforme proti vodstvu jugoslovanske komunistične stranke.

Program stranke je bil razkrit z objavo izčrpnih zapisnikov nedavne seje centralnega odbora stranke. Sprejeti sklepajo do močno močno socializacijo dežele.

Na kratko so sklepi sledeči: Potom ekonomskih sredstev se bo izšlo pretiran vpliv in bogastvo premožnih kmetov, ki lastujejo 20 ali pa več hektarjev zemlje, ostale pa spravilo v zadrage. Nacionalizem je bolj napaka kot pa krepot. Omejitve članstva v Zadrugi delavski stranki, ki je nastala po združitvi komunistične in socialistične stranke, na 1.500.000 članov.

Od 32 članov centralnega odbora se je seje udeležilo 31 članov. Odsoten je bil podpredsednik Wladislav Gomulka, glavni tajnik komunistične stranke. Poročila pravijo, da je Gomulka

Wallace močno udaril po plemenski diskriminaciji

Nad 30.000 zamorcev se je po njegovem govoru udeležilo pet-urne parade

CINCINNATI, 24. avgusta.—Predsedniški kandidat Progressivne stranke Henry A. Wallace je danes govoril na državni konvenciji zamorske organizacije Elks, ki se je zaključila z masno parado, katere se je udeležilo nad 30.000 oseb.

Wallace je na konvenciji izjavil, da "Jim Crow" (plemenska diskriminacija proti zamorcem) omogoča visoke profite in nizke mezde.

"Kakšen je to komentar glede sedanega stanja, ko mora predstavnik 15.000.000 Američanov pred Združenimi narodi predložiti obtožbe, da jim njihova domovina, dežela Lincoln in Roosevelta, zanika obilno, mirno, svobodno in enakopravno življenje," je rekel Wallace.

V svojem govoru je Wallace ponovno napadel Trumana in Deweya. Za Trumana je rekel, da je "predsedoval postopnemu uničevanju civilnih pravic za 140 milijonov državljanov Zedinjenih držav."

"Molk gospoda Trumana je bila evlogija nad grobovom zamorcev, od katerih nekateri v uniformi Zedinjenih držav, ki so pod njegovo administracijo bili linčani na jugu." Pristavil je, da ima tudi Dewey "število linčanj v državi, kateri predseduje."

Zunanjo politiko je ustvaril John Foster Dulles

Wallace je izjavil, da je avtor naše zunanje politike John Foster Dulles, katerega je imenoval Truman in ki bi, kot je bilo naznanjeno, bil državni tajnik gov. Deweya, če bi slednji zmagal.

"Truman - Dewey - Dulles so združeno dali navodila delegaciji pri organizaciji Združenih narodov, da se zavrže apel organizacije National Association for the Advancement of Colored People. Dali so navodila, da ameriška delegacija glasuje proti peticiji za enakopravnost, ki so jo predložili Južni Afričani."

Po govoru, ki so ga prisotni

delegati prekidali s ploskanjem, se je zbrala množica 30.000 oseb, ki so z godbo paradirali po ulicah Cincinnatija. Kot so izjavili mestni uradniki, je vzelo pet ur predno je parada bila končana.

Wallace zahteva takojšnjo konferenco s Sov. zvezo

LOUISVILLE, Ky., 24. avg.—Henry A. Wallace je danes pozval predsednika Trumana, naj odloži nabor in podvzame korake, da se tekoča pogajanja v Moskvi spremenijo v veliko konferenco, na kateri bi se poravnalo vse razlike z Rusijo.

Wallace je prišel v Louisville na masni shod Progressivne stranke po svojem govoru, ki ga je imel v Cincinnatiju. Tekoča pogajanja v Moskvi je označil za "plod mojega pisma premierju Stalinu."

"Pozivam predsednika Zedinjenih držav, da takoj podvzame korake za sklicanje velike konference, na kateri bi se poravnalo vsa važna vprašanja, ki prizadevajo našo deželo in Sovjetsko zvezo," je rekel Wallace.

Predsedniški kandidat je pozval predsednika, naj javno naznani, da ne bo objavil ukaza o naboru, dokler se bo vršila konferenca.

SEDEŽ ITALIJANSKIH FASISTOV BOMBARDIRAN

FIRENCE, 24. avg. — Eksplozija bombe je danes težko poškodovala glavni stan italijanske fašistične stranke "socialnega gibanja." Žrtev ni bilo.

Prevzel čistilnico

Mr. John Močilnikar je prevzel čistilnico obk na 1136 E. 71 St., kjer bo čistil, krpal in zlikal moške in ženske obleke. Delo bo vedno prvovrstno in cene bodo zmerne. Priporoča se v naklonjenost

bil odsoten ne samo ker je bolan, ampak tudi ker se ne strinja z novim programom in je prišel v nesoglasje z ostalimi člani.

Veliko se ugiba, zakaj so izčrpi zapisnika bili objavljeni. Eno mnenje je, da se v zvezi z zadevo s Titom zahteva posebno od vzhodno-evropskih komunističnih strank, da razkrijejo svoj program.

Cilj debat na sestanku centralnega odbora je bil, da se ustanovi vodilne principe za novo Združeno delavsko stranko.

Obširno poročilo glede poljske ekonomije je podal na sestanku minister industrije Hilary Minc. Iz poročila je bilo razvidno, da se v Poljski nadaljuje resna razredna borba in da bo borba, da se ekonomijo dežele iz sedanje mešane kapitalistično - socialistične spremeni v čisti socializem, zelo težka.

Minc je nasproti svojemu pomožnemu ministru za industrijo Eugenu Szyru vztrajal, da se centre mašinerije, ki so ključ poveljskega programa, pusti v rokah zadrž. Szyr je bil mnenje

REV. MELISH PODAL IZJAVO V ZVEZI Z AKCIJO DRŽ. ODDDELKA

NEW YORK, 24. avg. — Rev. William Howard Melish, ki je predsednik Državnega sveta za ameriško-sovjetsko prijateljstvo, je danes napadel akcijo državnega oddelka, ki ni hotel odobriti vize znanemu canteburškemu dekanu Rev. dr. Hewlett Johnsonu.

Melish je izjavil, da je ta akcija nadaljni "znak smrtonosnega poslabšanja pri naporih za ohranitev tradicionalnih ameriških principov svobode govora in svobode zborovanja."

Protestantovski duhovnik je dalje rekel, da je postopek državnega oddelka dokaz odločnosti Washingtona, da prepreči javno diskusijo ameriške zunanje politike, posebno pa ameriško-sovjetskih odnosov. Pristavil je, da je v preteklih treh letih državni oddelk dvakrat odobrila vizo Rev. Johnsonu, katerega je leta 1945 sam predsednik Truman sprejel v Beli hiši.

SLOVENSKI MLADENIČ ODLIKOVAN Z PRVO NAGRADO

FRANK R. BALISH

Vodstvo Scholastic Magazines v New Yorku priredi vsako leto tekmo med tisočimi učenci srednje-višjih in višjih šol širom dežele, ki se zanimajo za razne panoge dela. Vzorci, ki so bili predloženi v šolskem tečaju industrijske umetnosti, nato pregledajo in presodijo vodilni močje v izobrazbi in industriji.

V letošnji tekmi, ki je bila razdeljena v šest divizij za razna dela, je bil odlikovan z prvo nagrado slovenski mladenič, 19-letni Frank R. Balish, sin poznane družine Mrs. Gertrude Balish, 389 E. 162 St. V tečaju je predložil lastno orisbo strojne sestave, kar mu je pridobilo lepo priznanje in prvo nagrado.

Frank je prošlega januarja meseca graduiral iz Collinwood High šole in sedaj študira fiziko na Fenn kolegiju.

Častno priznanje je dobilo 21 clevelandskih študentov, med katerimi je slovenski mladenič Joseph Ogrine, star 17 let, dobil tretjo nagrado.

Vsa dela so bila predložena v razstavo v prostorih Muzeja znanstva in industrije v Chicagu.

Nadarjenima mladeničema čestitamo in jima želimo še mnogo uspeha!

Poroka

V soboto se bosta poročila v cerkvi sv. Vida ob 10. zjutraj Miss Mary Mramor, hčerka Mr. in Mrs. Anton Mramor, 6422 Spilker Ave. in Mr. Frank J. Kosec, sin Mr. in Mrs. Frank Kosec, 6722 Edna Ave. Poročna slavnost se bo vršila zvečer v Hrvatskem narodnem domu, 6314 St. Clair Ave. Novoporočencema čestitamo in jima želimo vse najboljše v zakonu!

Sovjetska zveza bo zaprla svoje konzulate v Zedinjenih državah

Zavrgla je tudi ameriški odgovor v zvezi s Kosenkino in zahteva, da Amerika zapre svoj konzulat v Rusiji

WASHINGTON, 24. avgusta.—Sovjetska zveza je no-uradnikov v zadevi ruskih učiteljev in naznanila, da bo coj zavrgla ameriški protest v zvezi z akcijami sovjetskih zaprla vse svoje konzulate v Zedinjenih državah.

Državni oddelk je dobil sovjetsko noto po uradnih urah in kar je doslej znano, so le izčrpi v naglici pripravljenega predvoda.

Uradniki državnega oddelka niso podali nobenih komentarjev, izjavili so le, da se je to akcija Sovjetov pričakovala.

Načelnik tiskovnega urada državnega oddelka Michael McDermott je rekel, da nota še ni bila v celoti prestavljena iz rusčine.

Sovjeti zahtevajo, da se zapre ameriški konzulat

S svojo noto so Sovjeti vztrajali na svojem stališču v zvezi z zadevo gospe Oksane Kosenkine, ki je skočila skozi okno sovjetskega konzulata v New Yorku, potem ko jo je konzul Lomakin "osvobodil" z neke farme ruskih beguncev.

Toda v noti je tudi povedano, da bo Sovjetska zveza zaprla svoje konzulate v New Yorku in San Franciscu. Sovjeti zahtevajo, da s svoje strani Amerika zapre svoj konzulat v Vladivostoku in obveščajo, da so prekinili pogajanja za otvoritev ameriškega konzulata v Leningradu.

Amerika predlaga Sovjetom umik vseh čet z mej Berlina

Namesto okupacijskih patrol bi meje treh sektorjev nadzorovali Nemci

BERLIN, 24. avgusta.—Ameriške oblasti so danes formalno predložile Sovjetom, da vse štiri okupacijske sile umaknejo svoje čete z mej posameznih sektorjev Berlina. Smatrajo, da bi na ta način popustila napetost med zapadom in vzhodom.

Kot pravijo poročila je bil predlog poslan sovjetskemu poveljniku v Berlinu maj. gen. Aleksandru Kotikovu z odobrenjem ameriške vojaške oblasti.

Ameriške oblasti so podvzele to akcijo v nadi, da bo prišlo do miru na mejah sektorjev, kjer si stojijo nasproti oborožene sovjetske patrole z ene strani, angleške in ameriške pa z druge.

Priporočilo Američanov je, da se nemški policiji dovoli nadzorovanje obmejnih področij brez nadzora ali pa pomoči okupacijskih sil.

Ameriški, angleški in sovjetski sektorji se sestajajo na Potsdamer trgu, ki je bil pozorišče nemirov in novih aretacij tako angleških in ameriških kot sovjetskih uradnikov.

Sovjeti odložili volitve do prihodnjega leta

Na politični fronti je sovjetski maršal Sokolovski odložil volitve v Berlinu do prihodnje jeseni. Objavil je izjavo, v kateri je rekel, da so volitve preložene do jeseni 1. 1949, "da se zadosti številnim zahtevam delavskih

(Konzulati imajo nalogo, da ščitijo državljane svojih dežel, izdajajo potne liste in vize, preiskujejo informacije kar se tiče trgovine in so na splošnem odgovorni za trgovinske odnose med državami. Sovjetska zveza je imela v Ameriki le dva omenjena konzulata, Amerika pa v Sovjetske zvezi le tistega v Vladivostoku.)

Kako se je razvijala zadeva v zvezi s Kosenkino

Ameriški državni oddelk je zahteval, da Lomakin zapusti Ameriko in izjavil, da Zedinjene države ne morejo dovoliti na svojem ozemlju uporabo policijskih sil s strani katere koli zunanje vlade. Kritiziral pa je tudi druge akcije sovjetskih uradnikov in naznanil, da namerava Amerika dati zahtevo Mrs. Kosenkino in Mihaelu Samarinu.

Kosenkina in Samarina sta soglasno sporočili v ameriških časopisih kritizirala sovjetsko vlado in izrazila željo, da ostaneta v Ameriki. Sovjetski konzulat v New Yorku ju je hotel poslati nazaj v Rusijo, potem ko je bila zaprta šola za otroke sovjetskih diplomatov v New Yorku.

Dalje sovjetska vlada, soglasno s poročilom moskovske radio postaje, ugotavlja, da se je nedavno ustvarilo v Zedinjenih državah takšen položaj, v katerem je sovjetskim konzulatom nemogoče vršiti normalno njihove funkcije.

Pri koncu radio citira odločitev iz moskovske note v zvezi z vdorom ameriške policije v prostore sovjetskega konzulata v New Yorku in pravi, da ameriška vlada ne kaže nobenih znakov, da namerava prenehati z akcijami ameriških vladnih organov, ki ustvarjajo tak položaj.

STIRJE AMERIŠKI LETALCI UBITI V NEMČIJI

RAVOLZHAUSEN, 2. avg. — Dve transportni letali tipa C-47, ki sta se vračali iz Berlina v Frankfurt sta danes trčili pri čemur so stirje ameriški piloti izgubili življenje.

Letala sta prevažala hrano za Berlin. Imena pilotov niso bila objavljena.

Pobiranje asesment

Tajniki društev, ki zborujejo v Slov. nar. domu na St. Clair Ave., bodo podpirali asesment nocoj v spodnji dvorani. Članstvo je prošeno, da tozadevno upošteva in poravna prispevke ob času.

Obenem se sporoča, da se tajnik John Tavčar zopet nahaja v svojem uradu, in vsi oni delničarji, ki še niso prinesli svojih delnic za prejembo v nove, so prošeni, da to storijo v najkrajšem času.

POZORI!

Opozorja se čitatelje na oglaš armadnega nabornega urada Zed. držav, ki je priobčen na drugem mestu današnje izdaje "Enakopravnosti."

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašaleu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

NAŠA ŽELEZNA ZAVESA

Akcija državnega oddelka, ki je preprečil prihod v Ameriko znanemu canterburskemu "rdečemu dekanu" Rev. Hewlett Johnsonu, je značilna za sodobne razmere v naši deželi.

Rev. Johnson je velik prijatelj Sovjetske zveze in na splošno slovanskih držav. Za časa vojne se je dlje časa nahajal v Rusiji, dežele vzhodne Evrope pa je obiskal po vojni. Napisal je dve odlični knjigi o borbi sovjetskega ljudstva v vojni proti nacistični Nemčiji in njenim zaveznikom ter o povojni obnovi v Sovjetske zvezi. Zelo pohvalne izjave je podal o novi Jugoslaviji.

Rev. Johnson je povabila organizacija za "Ameriško-sovjetsko prijateljstvo." Že sam naslov je zadosten vzrok, da so organizaciji postavili na tako zvani seznam "subversivnih organizacij," to je organizacij, "ki hočejo s silo zrušiti sedanjo obliko vlade." (Da li s strojnici in bombami ali pa idejami o medsebojnem sodelovanju vojnih zaveznikov v interesu miru, tega nikoli niso pojasnili.)

Načelnik tiskovnega urada državnega oddelka MacDermott je podal izjavo, v kateri je rekel, da je bila Rev. Johnsonu zavržena viza, ker ga je povabila omenjena "prevratna" organizacija.

Značilno je, da je ob priliki konvencije Smithovih pro-fašističnih "Nacionalno-krščanskih križarjev," ki se je vršila pretekli teden, nameraval priti v Zedinjene države znani angleški fašist Mosley, kateremu seveda niso bile postavljene noben ovire, kajti Smithovi križarji ne spadata v "prevratne organizacije." (So namreč za neko vrsto ameriškega fašizma.)

"Pravijo, da je Amerika dežela svobodnega govora, toda očitno govori o prijateljstvu s Sovjetsko zvezo niso vključeni v to svobodo," je rekel Rev. Johnson, ko so mu zavržli prošnjo za vizo.

Zadnje čase so v Ameriko želeli prihajati v vedno večjem številu elementi, ki zagovarjajo ne samo sovraštvo napram Sovjetski zvezi, ampak radi svojih lastnih ambicij sodelujejo za največje vno pri netenju vojne historije. Za njih obstaja polna svoboda govora. Za njih ne velja izjava MacDermotta, da "njihovi poseti niso v interesu naše države."

Dejstvo, da je bil Rev. Johnson sprejet za časa Roosevelta z dobrodoščilo v Beli hiši in da mu danes ne dovoljujejo predavati v naši deželi, nam razkriva našo lastno železno zaveso. Akcija državnega oddelka predstavlja cenzuro obveščanja, ki je posebno nevarna v tej dobi, ko ogromna večina ameriškega tiska napačno obvešča ameriško ljudstvo o Sovjetski zvezi in državah vzhodne Evrope. Takoj ko nekdo poskuša dvigniti to ameriško železno zaveso, zgrajeno na lažih in propagandi, predstavlja to "nevarnost za državo." To je žalostno, toda resnično dejstvo.

VSA RESNICA V NEKAJ BESEDIH

Včerajšnji "Cleveland News" je priobčil sliko "Associated Press Wirephoto" pod naslovom "Židovsko dekle se zahvaljuje Arabcu." Pod sliko se nahaja sledeče besedilo:

"Geula Cohen, 22-letna članica židovske podtalne organizacije Stern, se rokuje s šaikom Yusuf Abu Goshom na njegovi vasi v bližini Jeruzalema. Zahvalila se mu je, ker ji je pomagal, da je pred šestnajstimi meseci zbežala od Angležov, katerih vojaška sodnija jo je obsodila na sedem let zapor. Šaik je razkril, da so on in 70 njegovih sovaščanov bili člani židovske podtalne organizacije že pet let, ker so verjeli, da so Angleži prišli v Palestino povzročat nemire med Židi in Arabci."

Koliko krvi je že bilo prelito, ker mnogi še niso dognali te globoke resnice!

19.044 VOJNIH NEVEST

FRANKFURT, 23. avg.—Ameriški vojniki so pripeljali v Ameriko 19,044 vojnih nevest, odkar je vojna končala. Prošnje pa so vlozene za nadaljnjih 6,191. V to število niso vključene vojne neveste iz Anglije.

AMERIKA BO POSLALA V TUJINO SUŠENO SADJE

WASHINGTON, 23. avg.—Poljedelski oddelek je naznanil, da bo za kakšnih \$30,000,000 kupil do 200,000 ton sušenega sadja, ki ga namcrava uporabiti za reliefno pomoč v inozemstvu.

UREDNIKOVA POŠTA

Piknik Farme SNPJ

Kot je bilo že večkrat poročano priredi odbor farme velik piknik v nedeljo 29. avgusta. Za godbo bo skrbel Bajec orkester iz Fairport, Ohio.

Omenjeni dan se pričakuje, da bodo posetili piknik vsi člani in prijatelji naše farme.

Tem potom so prošeni vsi tajniki kot posamezniki, da čimprej vrnete knjižice tajnici farme. V slučaju, da vam ni te-

ga mogoče, ste prošeni, da to storite na dan piknika.

Opozarja se vse one, kateri nimajo svoje transportacije za na piknik, da jim bo bus na razpolago. Prvi odpelje izpred Narodnega doma na St. Clair Ave. ob 1.00 uri popoldne, ustavi pa se tudi na Holmes Ave. in na Waterloo Rd. Drugi bus pa odpelje ob 3. uri popoldne le iz Holmes Ave. in se spotaoma ustavi na Waterloo Rd.

T. Gorjanc.

Bolgarska duhovščina je prva podprla Domovinsko fronto

Neko jutro sem se peljal z avtomobilom po stranski cesti približno 30 km od Sofije. Na neki točki me je znamenje del na cesti prisililo, da sem moral zapustiti asfaltirano cesto in nadaljevati po stranski poti. Asfaltirana cesta je bila del nove ceste, ki jo gradijo prostovoljne delovne brigade, medtem ko stransko pot počasi nadomešča nova asfaltirana cesta.

Ko sem vozil mimo gradbišča, sem videl mladince brigadnike v majicah in kratkih hlačah, ko so hiteli z delom. Na nekem vagončku je sedel mladinec, ki je z igranjem harmonike dajal takt delu. Valjar je s svojo težo trl kamenje in asfalt je vrel v velikih kotlih.

Samo majhen pogled, ki je objel vso sliko, in nato sem nadaljeval svojo pot.

Istega večera sem se vračal po isti poti nazaj. Približno 10 m od kraja, kjer se nova cesta loči od stare, sem videl dolgo vrsto ljudi v črnih oblekah, ki so se bližali kamionu na stranski cesti. Ko sem se približal, sem videl, da so to mladi duhovniki, okrog 200 po številu. Zares, pravi, navadni duhovniki, seveda pravoslavne vere, s krampi, lopatami in podobnim orodjem. To so bili mladinci prostovoljne brigade, ki sem jih zjutraj videl, ko sem se peljal v nasprotno smer.

To je dejstvo, ki v Bolgariji popolnoma nič ne vzbuja začudenja, kar bi pri nas vzbudilo pri najbolj optimističnem človeku osuplost. Toda v Bolgariji je življenje drugačno in duhovščina je razumela, da je sodelovanje z vlado ljudske fronte za obnovo zemlje obenem dobro za Bolgarijo, za bolgarsko ljudstvo in za dobro same cerkve. V Bolgariji je položaj cerkve in vsega verskega življenja odličen. To dokazuje, da se razmere, v katerih živi cerkev in vera, pravilne in da je možno sodelovanje med cerkvijo in vlado, kakor tudi med vero in ljudstvom, kar tudi privede do pomirjenja duhov, ki bi bilo v deželi kakor je Bolgarija, kjer so razširjene štiri veroizpovedi, nekaj nemogočega.

V Bolgariji je namreč štiri milijone in pol pravoslavnikov, 700,000 je muslimanov, 60,000 katolčanov, 50,000 židov in nekaj manjše število evangelistov in drugih manjših ver. In vendar žive v Bolgariji v popolnem soglasju duhovščina in verniki vseh teh veroizpovedi, žive v popolni svobodi ter neodvisnosti in vsi brez izjeme sodelujejo z vlado, kateri na čelu je Georgij Dimitrov. Ko ravno govorimo o veri, bi lahko rekli, da je to čudež, vendar je po mojem mnenju le uspeh vlade in verskih voditeljev.

Cerkveni voditelji so namreč takoj uvideli, da je prva dolžnost vsake vere ta, da uči svojega vernika najprej za poštenega državljanja svoje države, poštenega člana svojega ljudstva, svoje skupnosti. V štirih letih vlade ljudske fronte so ga mi lahko ugotovili, da ni nihče

niti mislil napadati oziroma omejevati verske svobode, nasprotno, da je država dokazala svoje zanimanje in voljo, da bi dala polno svobodo izživanju ljudstva v materialnem in duhovnem smislu. Vse to je tudi pod zaščito 78. člena ustave, ki določa popolno versko svobodo ter obenem prepoveduje izražanje cerkve v politične namene ter izključuje politične stranke z versko podlago.

To realistično ravnanje in odkrito ravnanje z obeh strani je privedlo do današnjega stanja, ki je najboljšje, ki lahko obstoji v eni državi, in jasno tudi, da je najboljšje za bolgarski narod. Več dni po dogodku, ko sem videl duhovnike brigadnike, sem preživel med popi in rabini, med duhovniki, muezini in pastorgi. Ogledal sem si na desetine temeljev in sinagog, cerkev in mošej (džamij), med zvoki orgel in petjem vernikov vseh ver, med vonjem kadila in sveč ter med dišavo vrtnic, odkril sem se, potem se spet moral pokriti, hodil sem bos po starih tepihih v džamijah ter pustil svoje nove in preveč zapadne čevlje pri vходу.

Štiri in pol milijona Bolgarov živi v pravoslavni veri. Štiri in pol milijona vernikov Svete sinode, s tisoči popi in stotinami in stotinami velikih in majhnih cerkev. Oni so bili prvi, ki so po 9. septembru 1944, po izjavi eksarha podprli domovinsko fronto. Postavili so se na stran vlade in kot dobri pravoslavci pričeli prav tako pomagati pri obnovi in pri utrditvi ljudske oblasti.

Na dan sv. Cirila in Metoda, med vsakoletno parado bolgarske mladine, sem videl eksarha Alekseja z dolgo brado in pokončnim klobukom, kako je naprej v imenu vlade pozdravil tuje diplomatske predstavnike, nato pa se je smejel vsedel poleg Georgija Dimitrova ter prisostvoval paradi, v kateri so hodili mimo tribune univerzitetnih dijakov in dijakinje, vojski ljudske vojske, pravoslavni duhovniki, muslimanski muftiji, katoliški duhovniki in nune. Vsi so nosili napise in vzklikali obnovljeni Bolgariji.

Za toliko ljudi nekaj nemogočega! K sreči sem imel pri sebi fotografski aparat.

Katolčanov v ostalem ni mnogo v Bolgariji. Kljub temu pa imajo, ker jih je 600,000, eno in osemdeset cerkev, tri škofo in 1400 duhovnikov. Povedali so mi mnogo zanimivih stvari, predvsem, da bodo vedno podpirali domovinsko ljudsko fronto pri delu za obnovo, v gospodarstvu in politiki.

Ko je prišla na oblast domovinska fronta, so katolčani razumeli, da so pred alternativo: sodelovati za blaginjo Bolgarije, sprejeti pravice in dolžnosti ustave in tako iti z vsem ljudstvom, ali pa pričeti s sovražno politiko proti vladi in proti vsemu ljudstvu.

Niso imeli nobenih skušnjav ter so združili vero z državnimi interesi. Danes so srečni, da so

izbrali to pot, ki je bila edina pravilna.

Zalosten pa je bil pred 9. septembrom položaj muslimanov. Od vseh prejšnjih vlad so bili izkoriščani. Držali so jih v nevednosti, ker so predstavljali versko manjšino ter so Turki, torej tudi narodna manjšina. Zaradi tega niso imeli istih pravic kot ostali državljani. Ko pa je prevzelo oblast v roke ljudstvo, se je položaj takoj spremenil. Z vso ljubeznijo je 700,000 muslimanov pričelo sodelovati z domovinsko fronto. S hitrim tempom je bila ustanovljena prva akademija za muslimansko vero (islam), Nuvar, kjer mladi Turki študirajo koran (turško sveto pismo) ter tudi druge predmete. Ko končajo študij, se lahko vpišejo na univerzo. Ustanovljenih je bilo 500 ljudskih šol in srednjih šol v krajih, kjer predstavljajo Turki narodno V vsakem kraju, kjer živi več kot 50 muslimanskih družin, so se ustanovili kolektivi s široko avtonomijo.

Danes, leta 1948 imajo Turki 3 svoje časopise, katerih največja je "Yeni Tsik", ki ga vodi sam veliki mufti Bolgarije.

Muslimanska mladina je pridna pri delu in učenju. In letos se je prvič v zgodovini bolgarskih muslimanov vpisalo na univerzo 200 muslimanskih dijakov. Interese manjšine pa zagovarja v parlamentu 7 poslancev, med njimi 6 komunistov in 1 agrarec.

Potem je 50,000 židov, ki predstavljajo najbolj vestno versko in antifašistično skupnost v vsej Bolgariji. V osvobodilni borbi proti nacizmu so dali na desetine in desetine žrtev.

Zidovska kultura v Bolgariji je velika: poleg velikega števila šol imajo ljudsko univerzo, knjižnico z 8000 dragoceni knjigami, filozofsko in znanstveno središče ter institut za zgodovinski študij.

Zidovski pevski zbor in sionsko gledališče sta poznana po vsem Balkanu. Zidovski časopis, ki izhaja v bolgarsčini in ne v španščini (jezik ki ga govorijo bolgarski židi), berejo v vsej državi ter je med najboljšimi in najbolj informiranimi.

Ne morem pozabiti prvega dne, ko so letala panarabske vojske, ki so jo oborožili Angleži, bombardirala Jeruzalem. Nemogoče je pozabiti kaj plovdivskih žena, žalostne obraze starih židov, ko so poslušali besede rabina, ki so se komaj slišale v templju, medtem ko so z vseh oken vsele bele židovske zastave z modrimi črtami in šeststerokrato sionsko zvezdo. Stari rabin je govoril o Oswiecy, o Buchenwaldu, o Beisenu in o milijonih in milijonih židov, ki so pomrli od gladi, mučenja in plina po nacističnih taboriščih. Govoril je o preganjanju, ki se še ni končalo.

Minister lijev mi je dejal, da predskodi, ki jih vržejo tuji, ne morejo ovirati realističnega in odkritosrčnega sodelovanja, kakršno je danes v Bolgariji.

Danes je zaradi tujcev pravoslavni svet vznemirljen. Vzrok tega vznemirjenja prihaja od daleč, točneje povedano z onstran oceana. Hoteli bi odstaviti carigrskega patriarha Maximosa in na njegovo mesto postaviti njujorskega patriarha Atinagorasa. Amerikanci, ki podpirajo grške monarhofašistične tolpe, bi radi odstavili Maximosa, ki ga obsojajo, da simpatizira z Markosom. Jasno je, da bi bil ameriški patriarh pogodu Sofulisa.

Pravoslavni pa so drugačnega mišljenja in nečejo, da bi Truman podrl stoletno tradicijo. Nobenega dvoma ni, da bo Maximos, podprt od svojih vernikov, zmagal proti ameriškem politikanu Atinagorasa.

("Primorski dnevnik")

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

RAZNE VESTI IZ SOVJETSKE ZVEZE

30-letnica ustave

Dne 10. julija je minilo 30 let, odkar je Vseruski kongres sovjetoj spregel prvo sovjetsko ustavo, ustavo Ruske sovjetske federativne socialistične republike. "Pravda" je posvetila tej obletnici uvodnik z naslovom "Zmagoslavje sovjetske demokracije", iz katerega posnemamo:

"Veliko rusko ljudstvo, ki je prvo dvignilo prapor Oktobrske socialistične revolucije, je izpolnilo zgodovinsko poslanstvo z ustvaritvijo in izgradnjo blaginje narodov, združenih v ruski federaciji. Nesebična pomoč, ki jo je nudilo rusko ljudstvo drugim, gospodarsko in kulturno zaostalim narodom je bila osnova za izredno hitro rešitev narodnostnega vprašanja. Cilj je bil pomagati svojim narodom na osnovi narodnostne politike Lenina in Stalina; da bi se povzpeli na raven centralne Rusije v javnem, gospodarskem in kulturnem življenju.

Prva ustava ruske federacije je bila prežeta z ideali sovjetske demokracije, ki jo je še naprej razvila Stalinska ustava. Svoboda in demokracija v naši deželi, piše "Pravda", je v tem, da je delovno ljudstvo ustvarjalec in heroj novega, socialističnega načina življenja, v tem, da je to ljudstvo samo gospodar ogromnega bogastva svoje domovine. V tem je vir globokoga in pozivljajočega patriotizma sovjetskih mož in žena. Nesebično prizadevanje množice po izpolnitvi povojne petletke v štirih letih kaže, kakšne čudeže lahko ustvari ljudstvo, ki ne dela za blaginjo in obogatitev peščišče kapitalistov, temveč za blaginjo in obogatitev samega sebe, svoje dežele, svoje celotne družbe. Sovjetska sila črpa svojo moč in nepremagljivost iz čudežnega studenta — iz udeležbe množice pri dnevnem funkcioniranju uprave v deželi — in ta vir se izkorišča v polni meri. Milijoni delovnih mož in žena se vežbajo za sodelovanje v državnih zadevah po krajevnih sovjetskih, sindikatih in raznih javnih ustanovah, kjer si pridobivajo potrebno znanje za vodstvo javnih, gospodarskih in socialnih zadev. Može in žene iz ljudstva so na čelu naših podjetij in tovarn, novogradenj in kolhozov. Vse to živo kaže značaj socialistične demokracije ljudske vlade.

Naše ljudstvo je od sprejema prve sovjetske ustave prehodilo veliko zgodovinsko pot do popolne izvedbe socialističnih načel, ki jih je uzakonila Stalinska ustava. Ta pot, ki je bila prekoračena pod vodstvom Boljševiške partije, pod praporom Lenina in Stalina, kaže, da sta socializem in demokracija nepremagljiva. To je pot, zaključuje "Pravda" ki jo naša dežela pokazala vsemu svetu, pot do brezprimernega splošnega napredka narodov, pot do komunizma.

1350 predlogov za izboljšanje proizvodnje

Racionalizatorji, novotarji in iznajditelji Uralskega zavoda za proizvodnjo vagonov v Nižnem Tagilu so letos podali že 1,350 predlogov za izboljšanje proizvodnje. Okrog 600 predlogov so že uporabili. Samo v prvih štirih mesecih tega leta je zavod na ta način prihranil 6,500,000 rubljev.

SOVJETSKI KONZUL BO ODPOTOVAL V SOBOTO

NEW YORK, 23. avg. — Iz sovjetskega konzulata v New Yorku so danes začeli pošiljati na pristanišče kovčge in zabojne naslovljene na sovjetsko zunanje ministrstvo v Moskvi.

Sovjetski konzul Jakob Lomakin se je danes pojavil pred poslopjem konzulata. Časnikarjem, ki so ga nadlegovali z vprašanji glede njegovega odstotstva v zadnjem tednu, je rekel, da je s soprogo in prijatelji bil na počitnicah. Pristavil je, da je zelo nejevoljen radi "neodgovornih poročil časnikarjev", ki so v zvezi z njim.

Medtem je švedsko-ameriška potniška družba naznanila, da je Lomakin že precej časa pred zadevo s Kosenkino rezerviral mesto na ladji, ki bo odplula v soboto.

Sovjetski podkonzul Zot Čepurnik pa je izjavil, da bo odpotoval pozneje.

ŽIDJE SO UGRABILI AMERIŠKEGA URADNIKA

JERUZALEM, 23. avg. — Ameriški konzul John J. MacDonald je danes izjavil, da so člani židovske organizacije Stern ugrabili zaupnega uradnika ambasade George F. Parazidje so Para zaslišali glede njegovega dela več ur, narkar so ga izročili izraelski vojaški policiji.

Iz izraelskih virov pa poročajo, da so člani Stern organizacije očitno mislili, da je Parazidje angleški vohun.

Ambasador MacDonald je radi tega incidenta poslal židovskemu vojaškemu guvernerju Jeruzalema oster protest.

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbin prakticalno in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE.
vokal E. 62nd St.; vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

Dizzy? Not Gracie Allen Who Gives Favorite Recipe

NBC favorite, Gracie Allen, says, "My George will tell you that I know my way around my own kitchen. After a hard day getting myself in and out of impossible situations, it's a real delight to serve my favorite dish, Baked Oysters and Noodles."

Gracie Allen

Baked Oysters and Noodles

1 box (12 oz.) frozen oysters
1/2 cup butter
1/2 teaspoon salt
dash of pepper
1/2 cup buttered bread crumbs

Allow oysters to thaw a little. Saute oysters in butter about 10 minutes, or until edges curl, then add seasonings; remove oysters and stir flour into mixture in pan. Gradually add milk, stirring until thick and smooth. Cook noodles in large amount of rapidly boiling, salted water about 10 minutes, or until tender; drain and arrange half of them in greased casserole. Cover with oysters, then add remaining noodles. Pour sauce over top and sprinkle with crumbs; bake in hot oven (450 degrees F.) for 15 minutes. Serves 6.

"No cooking operation can be considered over these days, until you make sure all used cooking fat has been saved," Gracie reminds us. "Used kitchen grease, skimmed from frying pans, roasters, scooped from stews and soups, helps relieve the world shortage of fats and oils. Sell every drop you save to your meat dealer," Gracie Allen says.

ŽENA V JUGOSLAVIJI

Enakopravnost žena, zaščita otrok, zakon in družina v novi ustavi

Če se meri kultura države, kakor se splošno trdi, po pravnem položaju žene, potem naša nova republika Jugoslavija prednjači vsem evropskim državam z izjemo Sovjetske zveze.

Žene so enakopravne z moškimi na vseh področjih gospodarskega, državnega in družbeno političnega življenja. V formuli pravnega položaja žene v Jugoslaviji so dosledno izbrisani vsi sledovi neenakosti, do slednje je naglašeno načelo enakosti žene povsod tam, kjer pride to v poštev. Člen 23. pravi: "Vsi državljani brez razlike spola, narodnosti, vere, rase ali veroizpovedi, stopnje izobrazbe ali kraja bivanja, ki so izpolnili 18. leto starosti, imajo pravico voliti in biti voljeni v vse organe državne oblasti. Volilna pravica je splošna, enaka in neposredna ter se vrši s tajnim glasovanjem."

Ta pravni položaj žene v Jugoslaviji je postal stvarnost in pridobitev žena, ki so se je posebnost pri zadnjih volitvah vsestransko poslužile in jo uporabljale kot orožje za uvrstitve demokracije in svojih pravic, istočeno pa tudi kot orožje v borbi proti poskusom, da bi se Jugoslavija vrnila na staro.

Ni mogoče govoriti o nadaljni izgraditvi demokracije, dokler se žene ne sprostijo dosedanjega zapostavljanja in rešijo njegova okvira drobnih domačih skrbi.

Od kod takšno pojmovanje enakopravnosti v naši ustavi, enakopravnosti žena brez sleherne omejitve? Bilo bi zelo po-

vršno, če bi se zaustavili samo na dokazih takšne vrste: Žene so to zaslužile s svojo borbo in sodelovanjem v osvobodilni vojni, v XX. stoletju v civilizirani državi ni mogoče ostati pri zastaralih reakcionarnih zakonih, dalje: niti stare stranke, pa niti opozicijske, ako se sploh morejo tako nazivati, se temu ne bi več upirale! Kakšna bi bila ta enakopravnost, vidimo že po tem, s kakšnim odporom se stare demokracije, da ne rečemo zapadne demokracije, drže omejitve v pogledu ženskih pravic. Kajti res je, da mora družba pretrpeti korenite izpremembe, da postane enakopravnost dejstvo in da se čelo najosnovnejše državljske pravice, kakršna je volilna pravica, ustvari tuje v praksi. Pri nas se je ta sprememba v strukturi države izvršila v tolikšni meri, da daje popolno jamstvo za izvedbo popolne enakopravnosti žena. Ne gre več samo za naziranje, da je treba ženam že končno enkrat dati njihove pravice, marveč gre za to, da se naša demokracija ne more pomiriti s pravnimi privilegiji, ki bi padali komu po rojstvu, narodnosti itd. Prava demokracija se meri po tem, kako se uveljavlja za zatiranje. In naše žene, ali niso spadale prav ene med tiste, ki so bili zatirani, poniževani in izločeni iz vrst državljanov? Ne more biti govora o nadaljni izgraditvi demokracije, če v njej ne sodeluje vse ljudstvo, če se ne pritegnejo v politično življenje ljudske množice, če ne sodelujejo v družbenem življenju, pri obnovi pri izgraditvi države in če se torej tudi ne rešijo dosedanjega zapostavljanja in ozkega okvira drobnih domačih skrbi.

Enakopravno sodelovanje žena torej ni samo potreba in korist žena samih, marveč je to potreba in korist vse države, vsakega demokratičnega reda, napredka, bodočnosti in razvoja države. Takšna demokracija in ljudska oblast, kakršna je v naši državi, ne more obstojati brez sodelovanja žena, brez zagotovitve njihove enakopravnosti, brez obveznosti žena, da same sodelujejo, grade in ustvarjajo svojo domovino. Ali ni vojna, ta najtežji izpit za ljudstvo, dokazala tudi pri nas, kaj pomeni sodelovanje žena za državo in za osvobodilno gibanje? Ali ni izgraditev demokracije, obnova države, ustvarjanje boljšega življenja vsega ljudstva prav tako vojna, ki jo morajo voditi vse ljudske sile? Ali pa morejo te sile dati svojo pomoč, če so brezpravne, otopele, potisnjene ob stran, ponižane in izkoriščane? Jasno je, da ne morejo. Tudi si ni mogoče zamisliti stvarnega napredka resnično demokratične države, če pri njeni izgraditvi ne sodelujejo vse ljudske sile. V pojmovanju enakopravnosti žena, kakršna je izražena v naši ustavi, so združeni vsi interesi, pravice, želja in srečna bodočnost milijonov žena z interesi, pravicami in srečno bodočnostjo vse države, v kateri mora imeti ljudstvo oblast v svojih rokah. Prav zaradi tega, ker mora imeti ljudstvo oblast v svojih rokah, ni in ne more biti nikakih omejitev v pravicah žena v naši državi.

Po drugi strani pa je enakopravnost žena zelo zapleten družbeni in državni problem, ki je tesno povezan z nešteti gospodarskimi, socialnimi in prosvetnimi problemi in, da se tako izrazimo, tudi z vprašanjem morale. Mi smo šele pred reševanjem teh problemov v ljudskem življenju. Toda naša ustava ne formulira samo tega, marveč še nadalje razvija in rešuje vsa vprašanja, ki so v zvezi z enakopravnostjo žene in njenim položajem v družbi.

Kakšne izglede daje ustava v pogledu ustvaritve popolne enakopravnosti? Ni dovolj, da se samo proglasi enakopravnost. Treba je poznati in ustvariti vse pogoje, ki so potrebni za njeno oživiljenje. Prav za sposobnost za vsa dela. Zaradi čim boljše gospodarske neodvisnosti žene, ki je prav tako eden temeljev ženske enakopravnosti, morajo žene doseči svoje tovariške tudi v pogledu visoko kvalificiranega dela. To mora biti osnovna perspektiva delovne žene. Šele tedaj, ko se bodo žene izbrisale iz vrst navadnih delavcev, šele tedaj bo enakopravnost žena pri delu obrodila res poln sad.

Ogromni polet žena in ženske mladine pri obnovi države bo brez dvoma pospešil dosego vse večje usposobljenosti žena. Dostop žena v najrazličnejše nove poklice — seveda takšne, ki niso škodljivi za ženski organizem — sodelovanje v ljudski oblasti, vse to bo razvijalo tudi organizacijski smisel in sposobnost žena. Da niti ne govorimo o tem, kako bo bodoči gospodarski in industrijski razvoj naše države omogočil ženam pridobivanje najrazličnejše usposobljenosti, ker žene pri nas ne bodo povečale rezerve brezposelnih, ker bodo v naši državi, ki se bo gospodarsko razvijala po splošnem vsedržavnem načrtu, stremeč po čim hitrejšem blagostanju najširših delovnih množic, vedno bolj potrebne delovne roke in sile vseh državljanov.

V naši državi je postavljeno kulturno in prosvetno dvigovanje ljudstva na zelo široke in temeljne osnove, kar je vsekakor važno za žene in se nanaša tudi na nje. Zaradi dvigovanja splošne kulture ljudstva skrbi država za to, da bodo šole in druge prosvetne in kulturne ustanove dostopne vsem slojem ljudstva. Osnovni pouk je obvezen in brezplačen. Gosta mreža šol, zlasti strokovnih šol in tehničnih, dostopnih delovnim slojem, obveznost osnovnega pouka, vse to bo nedvomno dalo mladim pokoljenjem docela nove izglede in pogoje za razvoj. Razume se, da je treba zastaviti vse sile, — a to je naloga vseh naprednih ljudi in vseh žena, da ženska deca, zlasti kmečka, ne bo več žrtev zastarelih predsodkov, ki že vedno vladajo med neprosvetljenimi ljudmi našega ljudstva. Tako in na ta način bodo dosegle žene vse večje možnosti, da si pridobijo čim večje znanje in strokovno sposobnost ter da s tem obenem dvignejo in izboljšajo svoj gospodarski položaj in učvrstijo svojo enakopravnost.

NACISTIČNI ZLOČINEC OBESEN NA POLJSKEM

VARSAVA, 22. avg. — Bivši državni tajnik nacističnega guvernerja na Poljskem dr. Hansa Franka je bil danes v Krakovu obešen radi vojnih zločinov. Nacistični zločinec je dr. Joseph F. Buchler, ki je uprav-

ljal z usmrčenjem več kot 2,000,000 Židov in deportacijo blizu 2,000,000 Poljakov.

Oglašajte v . . . Enakopravnosti

ZAVAROVALNINO

proti
ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENdicott 0718

(SANS—Chicago)

It's for you!

SOMETIME in the very near future, a finger will press your doorbell.

The ring will be for you, in more than one sense of the word.

For the doorbell ringer will be a volunteer representative of the U.S. Treasury, aiding the Security Drive to increase automatic buying of U.S. Security Bonds.

For your future, for your security, he will urge you to sign up for one of the two painless, easy, and systematic plans for putting part of your income—regularly—into U.S. Security Bonds.

One is the Payroll Savings Plan, for people on wages or salary. The other is the Bond-A-Month Plan, for those not on payrolls but who have a checking account in a bank.

In all fairness to yourself, you should welcome this man . . . and listen to him well. He is offering you peace of mind—the peace of mind that can only come from regular saving for the needs and wants of the future.

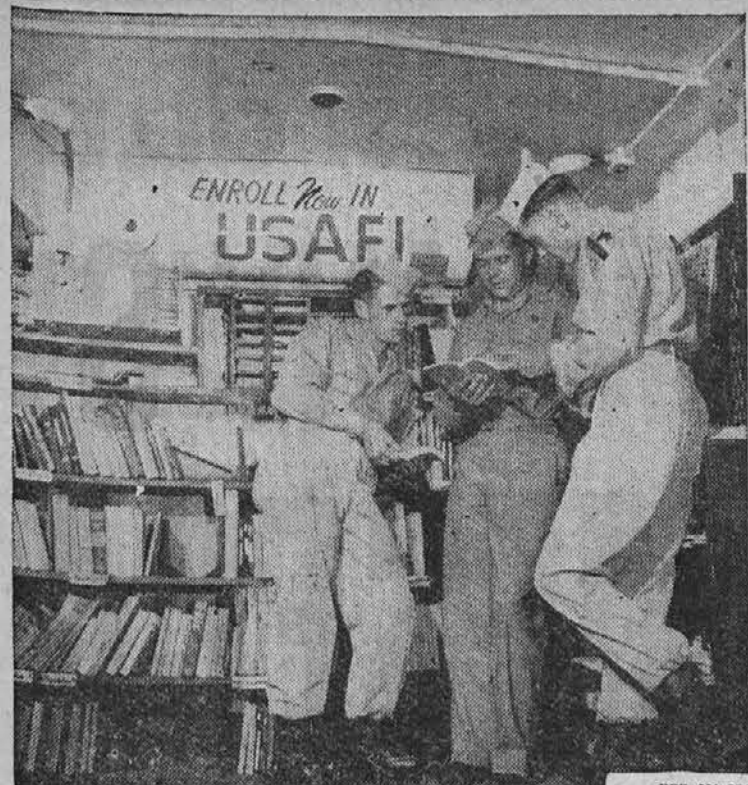

AMERICA'S SECURITY IS YOUR SECURITY!

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

Accent on Education

These two occupation soldiers in Japan are discussing their off-duty studies with an education officer. Recent high school graduates who enlist in the U. S. Army will find that opportunities for continuing their education are unlimited. Advancement and education go together in an Army career with a future.

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St.

HE 2730

TONE SELISKAR:

TRŽAŠKA CESTA

ROMAN

1. Težka, siva, mokra megla je ležala nad barjem, ko je ginal Karlišnikov Tine kravo na pašo. Hladno je bilo, toda zrak je dišal po soncu in šoti; čez uro ali dve bo sonce predrla megla, razkajala se bo, potem bo pa prijetno in veselo. Pred dnevi je deževalo, zemlja je bila razmočena in kravi se je udajalo; Tine pa je odzdigoval bose noge, ker ga je zeblo v mokre prste. Na tej strani Tržaške ceste se je kmalu za hišo dvigal železniški nasip in le semkaj, na drugo stran nasipa, je najrajši ginal na pašo, ker tu ni hiš pa tudi drugih pastirjev ne; ti so rajši pasli niže doli ob Malem grabnu, tam so lovili ribe in jih pekli na ognju. Zaradi

manj, saj že nekaj let vozi hla-pon čez barje naravnost do morja, z njim potuje človek bolj varno, hitro in bolj imenitno. Vsaj tako pravijo. Toda državni cestar Luka zaupa le cesti in se za ves denar sveta ne bo nikoli peljal po železnici, čeprav so gospod v cerkvi že nekajkrat potrdili, da hudoba v resnici ni vtaknila svojih krempljev v to stvar, kar večina starih ljudi tod okoli le še verjame.

"Ogenj je hudič!" je včasih razlagal v Klobasarjevi gostilni, ki je od Viča sem najbolj priljubljena krčma—"ogenj žre, pokončuje in posmodi. No, pa naložite na tehnično pod parizar kup žerjavice! Kaj se bo zgodilo? Voz se bo vnel in amen basta!"

"Ampak tista stvar je vendar železna, pa ne zgori," so mu odgovarjali mlajši gospodarji. "Figa in krajbataljon! Železo ne zgori, to je res, mpak kako gre ogenj v kolesa, da se potem

vrte, to mi dopovejte, vi zeleni kljuni!" Tega mu seveda nihče ni razložil, ker tega nihče vedel ni, pa je zato postal v njegovi glavi pribito, da vsa ta reč z železnico le ne gre po pravici in božjih postavah. Kajpak, Luka je zdaj star. V letu 1870 smo, njemu pa je že nekaj čez sedemdeset in marsikaj je preživel. Na to svojto prelubo cestarsko oblast je navezan od Dolgega mostu pa do Brezovica in teh nekaj kilometrov je objemal vedno tesneje; bil je še korenjak, uren dedec, dolg kakor okleščena jelša in že od daleč si videl blesteti na njegovega klobuku svetli medenina-sti znak njegove oblasti: dvoglavega avstrijskega orla. Bil je zgovoren možakar. Kadar je Tine pasel ob cesti, mu je mu je večkrat razvažal v samokolnici kup gramoza; Luka pa je sedel na vrh obcestnega jarka in si prižgal čedro, ki mu je vedno tičala med brezzobimi čeljustmi.

"Aha, ti si Karlišnikov Tine, že vem, Mihov sin; ta je moj prijatelj in sosed. Rad pomagaš starim ljudem, to je prav in lepo krščansko delo. Zato ti bom povedal marsikaj, kajti veliko se je nabralo v moji betici skoz oči in ušesa. Ne vem več, kam bi spravljaj." "Stric Luka, ali je res, da ste videli, ko je prvokrat peljal vlak tod mimo, sedeti hudobo na dimniku?" "Tako res, kakor zdajle tukaj sedim!"

Tine se je zamislil, popraskal po glavi in hudoba mu ni šla izpred oči. Vsak dan je gledal hlapone in posebno napeto je strmel v gosti, beli dim, da bi videl hudobo, pa je nikoli ni mogel ugledati.

"Pa kakšna je bila?" je vpraševal Tine. "Jaz je še nikoli nisem videl."

"Prav takšna, kakor na podobi svetega Antona v cerkvi."

Toda Tine je zmajal z glavo, prav za prav te stvari ni mogel verjeti, naj je potem v samotni kje med jelšami še tako razmišljal. Kajpak, v hudobo je verjel, saj ni zastoj hodil kaverji dan na Dobrovo v šolo, v cerkev pa vsako nedeljo. Prav zadnjo nedeljo je župnik pridigal o peklju in hudičih in je tako živo in nadrobno opisoval te pošasti, da so ga vso noč strašile—videl jih pa ni nikoli. Tine se to v zadnjih letih tako zaveroval v železnico in v vsako podrobnost vlaka, da mu Lukova trditve ni šla v glavo.

"Zdi se mi, da ne verjameš, Tine?" je malce užaljeno dejal Luka. "Staremu človeku ne verjeti ni lepo!" "Nak, ne verjamem!" je odločno dejal Tine. "Saj ne žene ogenj železnice. Ogenj gori le pod kotlom, v katerem je voda. Voda se zaradi vročine izpremeni v sopuh in ta ima potem tako moč, da žene kolesa."

"Hudika. . .! Tak tole mi hočeš natvesti? Voda in sopuh—?" "Da, voda in sopuh! Sopuh

ima veliko moč. Doma sem dal lonček vode na ogenj, ga pokril z desko, to sem obežil s kamnom. Ko je voda zavrela, je sopuh naenkrat vrgel z lonca desko s kamnom vred."

Luka ga je debelo gledal, nihče ni povedal. . . Odkod pa ima fant to modrost? To ni zdravo zanj, povedati mora Mihi, da mu fant ne zbežlja.

"Ti, takole ti povem: za pastirja se ne spodobí, da kvasi takšne za rep privlečene. To ti je nemara natvezil potepuh, takšen, ki hodi po tej cesti iz kraja v kraj?"

(Dalje prihodnjé)

Ali ste naročnik "Enakopravnosti"? Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanici? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite "Enakopravnost!"

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

DRUGA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Nikolaj Nikolaevič!
Usoda Vas je postavila v tak položaj, da je od Vas odvisno, ali boste spremenili potek dogodkov, ki so zavzeli za deželo pogubno smer, v glavnem po krivdi neodločnosti in popustljivosti višjega poveljnškega zbora. Za Vas je napočil trenutek, ko morajo ljudje ali tvegati ali odstopiti, sicer pade nanje odgovornost za pogubo dežele in sramota dokončnega razsula vojske.

Po nepopolnih, raztrganih podatkih, ki jih dobivam, je položaj težak, a ne še brezupen. A postal bo tak, če boste dovolili, da bodo glavni stan zasedli boljševiki ali če boste radovoljno priznali njihovo oblast.

Da imate na svojo voljo Jurijev bataljon in na pol razpogandirani in slabotni tekinski polk, niti malo še ni zadosti.

Ker slutim nadaljni potek dogodkov, mislim, da morate nujno in brez odlašanja izdati take ukrepe, ki bodo trdno zavarovali glavni stan in nudili ugodno podlago za organizacijo nadaljnega boja z naraščajočim brezvladjem.

Taki ukrepi mislim, so:

1. Takojšnja premestitev ene-ga izmed čeških polkov in poljskega ulanskega polka v Mogilev.

Duhoninova pripomba: Glavni stan jih nima za popolnoma zanesljive. Ti oddelki so se med prvimi sprijaznili z boljševiki.

2. Zavzetje Orše, Smolenska, Zlobina in Gomelja z oddelki poljskega korpusa in okrepitev divizije z zadnjim topništvom iz kozakških bojišnih baterij.

Pripomba: Za zavzetje Orše in Smolenska sta osredinjeni druga kubanska divizija in brigada astrahanskih kozakov. Polka prve poljske divizije ni mogoče umakniti iz Bihova zavoljo zavarovanja zaprtih. Oddelki prve divizije imajo slabe kadre in zato ne pomenijo stvarne moči. Korpus se odločno drži sklepa, da se ne bo vmešaval v notranje zadeve Rusije.

Vozač je z uslužno postrežljivi-vostjo odprl vrata in skozenja je stopil ne več mlad, izlikan častnik. Pokazal je stražnemu častniku listine na ime polkovnika vrhovnega poveljstva Kusonskega.

— Iz glavnega stana sem. Imam osebno sporočilo za zaprega generala Kornilova. Kje bi mogel dobiti poveljnika?

Poveljnik — podpolkovnik tekinskega polka Erhardt — je nemudoma popeljal prišleca h Kornilovu. Kusonski se je predstavljal in poudarjeno, z nekoliko opazno spakljivostjo pristavil:

— Čez štiri ure bo Mogilev in glavni stan izročen brez boja. General Duhonin vam je velel sporočiti, da morate vsi jetniki pri prici zapustiti Bihov.

Kornilov je izprašal Kusonskega o položaju v Mogilevu in poklical podpolkovnika Erhardta. Težko se je naslanjal s prsti leve ob rob mize in rekel:

— Nemudoma osvobodite generale. Tekinci naj se pripravijo za pohod opolnoči. Jaz pojdem s polkom.

Ves dan so v vojaški kovačnici stekali in hropeli mehi, rdeče je gorelo razžarjeno ogelje, razbijala so kladiva, v predelih so divje hrzali konji. Tekinci so na cel krog kovali konje, urejali opremo, čistili puške in se pripravljali.

Podnevi so generali posamično zapustili kraj zopora. Ob volčji, gluhi polnoči, ko je majhno podeželsko mestce pogasilo luči in spalo neprebudno trdno, so začeli z dvorišča bihovske gimnazije v triredih jahati konjeniki. Črni obrisi so jim razločno, kakor izrezljano sijali na ozadju jeklenega neba. Konjeniki so bili podobni smolenočrnim ptičjem, jezili so z visokimi kučmami na glavah, se smrdljivo stiskali v sedlih, skrivali zalitotenne obraze v bašlike. V sredi polkovne vrste se je vstric s poveljnikom polka, polkovnikom Kjugelgenom, na visokem rjavem konju ves zgrbljen zibal Kornilov. Mrgodnil se je spričo hladnega vetra, ki se je podil po bihovskih ulicah, žmeril z ozkimi zenicami na mrzlo, z zvezdami posuto nebo.

Topotajoči peket na novo podkovanah konjskih kopit je zahrmedel po cestah, potihnil in ugasnil v daljavi.

Polk se je umikal že drugi dan. Počasi, med boji, a umikal se je. Po dvignjenih deželnih cestah se je vlekel pratež ruske

in romunske vojske. Združeni avstrijsko-nemški oddelki so obkoljevali umikajoče se z globokimi krilnimi obhodi in poskušali skleniti obroč.

Proti večeru se je ugotovilo, da dvanajstemu polku in njemu prideleni romunski brigadi grozi obkolitev. Nasprotnik je ob sončnem zahodu pregnal Romune iz vasi Hivineski in se že povzpela na višino "480", ki meji na Golški prelaz.

Ponoči je dvanajsti polk, ki ga je podprla baterija planinskega divizion, dobil povelje, naj zasede postojanke v nižini golške doline. Polk je postavil varnostne straže in se pripravil na skorajšnji napad.

Radio aparate popravimo

v vaše popolno zadovoljstvo
EKSPERTNI MEHANIKI
Popravimo tudi električne predmete.
GENERAL RADIO REPAIR CO.
3720 West 25th St.

ODDA SE

STANOVANJE S 5 SOBAMI

SPODAJ

Vpraša se na

15021 THAMES AVE., zadaj

FARMA NAPRODAJ

Proda se majhna farma, obsega-joča 11,5 akrov; v prvovrstnem stanju; hiša s 4 spalnicami in kopalnico, zgoraj; spodaj kuhinja, družabna soba, jedilnica in zajtrkovalna soba. Klet pod vso hišo; klet za vino; forniz, 1 1/2 akra vinograde, 3 1/2 akra finega gozda; 1/2 akra jagod, itd. Če želite dober dom, pišite ali pridite osebno pogledat

H. C. BOBITCH
MIDDLE RIDGE RD.
(1/2 milje južno od Rt. 528)
Madison, O., tel. Madison 2635

Nakladalci tovara

Tovorni nakladalci za Nickel Plate, E. 9th in Broadway
Plača \$1.09 na uro s plačo čas in pol nad 8 ur.

Vpraša se za
Mr. Phipps
NICKEL PLATE
RAILROAD CO.
E. 9th & Broadway

To noč sta bila Miška Koševoj in njegov sovaščan, otepeni Aleksej Bešnjak na straži. Skrivala sta se v jarku zraven zapuščenega, razpadajočega vodnjaka in vdihavala resni mrzli zrak. Po oblačnem, kosmatinastem nebu se je poredkoma zapeljal zapozneli klin divjih gosi, ki so z ostrimi vzkriki nakazovale svojo smer. Koševoj je sitno pomislil, da ne sme hoditi, in tiho zašepetal:

— Smešno življenje, Aleksej; ... Ljudje tipaje hodijo naokrog kakor slepci, shajajo se in

HIŠA NAPRODAJ

ZA 2 DRUŽINI: 5 IN 5 SOB;
2 GARAZI.
Od Grovewood Ave. na E. 173 St.
Pokličite
KE 8795

POŠTEN MOŠKI

želi dobiti sobo v Collinwoodu ali Euclidu. Kdor ima za oddati naj sporoči na

HE 5311

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM

INDOOR—OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vseh vrsti radio aparatov

Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno

Zakrajsek Funeral
Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

razhajajo, kdaj pa kdaj zadevajo drug ob drugega ... Ko stojš takole tik pred smrtjo, se ti čudoma zastavi, počemu vse to trpinčenje? Po moje ni nič strašnejšega na svetu od človeške srčike, z ničimer se do dne ne razsvetliš ... Glej, zdaj le ležim s teboj, a ne vem, o čem premišljuješ, in najbrž ne bom spoznal, in kakšno življenje si imel v preteklosti — jaz ne vem o tebi in ti ne veš o meni ... Morebiti te zdaj mislim

KUCHARICA,

ki je izvežbana za kuho v restavraciji, dobi dobro službo za dopol-dne. Vpraša se pri

SORN'S RESTAURANT
6036 St. Clair Ave.
EN 5214

FORNEZI

Novi fornezi na premog, olje, plin, gorko vodo ali paro. Resetting \$15 — čiščenje \$3; premenjamo stare na olje. Thermostat.
CHESTER HEATING CO.,
1193 Addison Rd. EN 0487
Govorimo slovensko

HIŠA ZA 2 DRUŽINI

Proda se hiša na 19206 Mohawk Ave. 6 sob spodaj in 4 1/2 sob zgoraj; 3 garaže in dodatna lota. Za podrobnosti pokličite OLYmpic 0641

IŠČE SE STANOVANJE

s 5 ali 6 sobami, med E. 47 in E. 79 St., med St. Clair in Superior Ave. Kdor ima za oddati, naj blagovoli pokliče RA 7588.

3 ODRASLE OSEBE

iščejo stanovanje štirih sob, med Norwood in Addison Rd. Kdor ima za oddati, naj pusti naslov v uradu tega lista.

KOLIKO CENITE VAŠE AMERIŠKO DRŽAVLJANSTVO ?

Milijoni inozemcev bi dali vse kar posedujejo, da bi mogli priti v Ameriko in pričeti znova.

Ali ameriškega državljanstva ni mogoče kupiti, ker njegova velika vrednota leži v osebnem zadovoljstvu, v svoboščinah in privilegijih preštevilnih, da bi jih tu naštevati. Kot Američan jih dobro poznate. Znaniti jih tudi jemljete kakor pridejo.

Toda ti privilegiji in svoboščine so v nevarnosti.

Čuječi, krepki, usmerjeni borbeni močje lahko pomagajo odvrčati to nevarnost medtem ko se gradi svetovni sporazum. Sovražniki vedo, kot vemo mi, da močna Amerika bo mirna Amerika, ker si ne bo nihče upal pričeti kake zdražbe proti nam.

Obišcite vaš najbližji Narodni Urad in se prepričajte, če odgovarjate predpisom Armadnih ali Letalskih Sil.

CAREERS WITH A FUTURE
U. S. Army and
U. S. Air Force

U. S. ARMY AND U. S. AIR
FORCE RECRUITING
SERVICE

1268 Ontario Street — Cleveland, Ohio

Samo v četrtek-en dan THE MAY COMPANY'S KONCEM MESECA RAZPRODAJE

širokom cele trgovine

Čistka zaloge raznih mer in barv

NE SPREJME SE TELEFONSKIH ALI POŠTNIH NAROČIL

VSE PRODAJE SO KONČNOVELJAVNE

Prihranite 1/4 do 1/2

NAKUPI NA RAČUN BODO ZARAČUNANI S 1. OKTOBROM

LET'S EXPLORE OHIO

Mother of Presidents

Born at Marietta

There is no more colorful city in Ohio than Marietta and no more colorful son of that city than Charles Gates Dawes, third man from Ohio to win the office of Vice President of the United States.

Pungent of speech and unforgettable because of his inverted tobacco pipe, Charles Dawes rose to international fame after his service in Washington under Calvin Coolidge.

In 1925 he shared the Nobel Peace Prize with Sir Austen Chamberlain of England; he was our Ambassador to Great Britain from 1929 to 1931; he was President of the Reconstruction Finance Corporation and he set up the "Dawes Plan" for the war debts of Europe.

Born August 27, 1866 in Marietta, he attended college there and at Cincinnati Law School, and by 1896 was a power in Illinois politics as an organizer for William McKinley, sixth Ohioan to be elected President of the United States. He was Comptroller of the Currency during McKinley's administration.

At Marietta, Ohio's oldest permanent white settlement, are relics of the early days. Here is the state's oldest building, the Land Office and Campus Martius, state memorial museum, with its famous River Room and its reconstructed pioneer home of General Putnam.

In Marietta, too, is Mound Cemetery, famous as the work of the prehistoric mound builders.

CHARLES G.
DAWES

Vice President of U. S.

COURTESY - THE S. ... ARD OIL ... CONI...

